

Деліні Марина Миколаївна
*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри виробничого та інвестиційного
менеджменту,
Національний університет біоресурсів
і природокористування України*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-426-2-24>

НАПРЯМКИ СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ У СВІТІ ТА В УКРАЇНІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В сучасних умовах розвитку світової економіки компанії все більше й більше звертаються до соціально-відповідального інвестування, яке передбачає інвестиції в ті види бізнесу, що мають позитивні соціальні, екологічні, демографічні та інші види змін. Існують різні стратегії соціально-відповідального інвестування, які було описано в попередніх роботах автора й які отримують свого поширення в залежності від світових змін, наприклад, настання пандемії COVID-19 й інвестиції в виробництво товарів, які мають значне значення для покращення стану здоров'я та добробуту населення.

Однією з відомих стратегій соціально-відповідального інвестування є негативний скрінінг, який передбачає ретельний аналіз компанії перед вкладанням в неї коштів щодо виробництва товарів, які шкодять здоров'ю чи відомі своїми неетичними практиками. Якщо компанія ідентифікована як така, що має негативні приклади подібних практик, то їй відмовлено в інвестиційних коштах. Прикладом сучасного негативного скрінінгу є відмова співпраці з компаніями з російської федерації через повномасштабну військову агресію проти України. Велика частина іноземних компаній проявили свою солідарність з Україною

не тільки в частині надання допомоги в різних її формах, але й виводом бізнесу та розірвання стосунків з росією після 24 лютого 2022 р. Це є актуальною та позитивною практикою соціальної відповідальності бізнесу по відношенню до України.

Однією з проблем оцінки масштабів соціально-відповідального інвестування у світі є визначення саме того, що може бути віднесено до цього виду інвестування. Хоча й спектр його застосування є достатньо широким. У відповідь на це Рада глобального майбутнього з відповідального інвестування Світового економічного форуму випустила записку, яка пропонує визначення того, що включає в себе відповідальне інвестування. У 2020 р. Форум сталого інвестування США відзвітував, що кожен 1 долар США з 3 доларів США були інвестовані у 2020 р. в відповідальні стратегії. Загалом це склало в Сполучених Штатах 17,1 трлн доларів США, що у 25 раз перевищує рівень 1995 р. Однак, у 2022 р. даний форум переглянув методологію розрахунку відповідальних інвестицій в частині вилучення інвесторів, які не зазначали конкретні відповідальні критерії, й це призвело до зниження цифр більше ніж в 2 рази – до 8,4 трлн доларів США [1]. Як бачимо, масштаб інвестицій в США є достатньо високим не дивлячись на зміни в методології розрахунків.

Інститут Моргана Стенлі випустив звіт «Сталі сигнали», де зазначив що більше ніж 3/4 (77%) індивідуальних інвесторів у світі зацікавлені в інвестиції як в компанії, які націлені мати фінансові прибутки, так й компанії, які орієнтовані на позитивний соціальний та екологічний вплив. Причому більше половини (57%) відмітили зростання інтересу в останні два роки. Основними темами для відповідального інвестування зазначено такі як кліматичні дії (15%), охорона здоров'я (15%), водні рішення (11%) та циркулярна економіка (11%). Інші теми також представлені, але вони менш чисельні. Однак, вартим уваги є теми фінансової інклюзії (7%), розвитку суспільства, громад (5%), мультикультурне різноманіття (5%) та ін [2]. Тобто, спектр тем, цікавих для соціально-відповідального

інвестування у світі є достатньо широким й ми бачимо зростання інтересу до цього виду інвестицій.

В Україні наразі інвестиційна привабливість знаходиться не в найкращій позиції та інвестиційний клімат є, скоріш, негативним, з урахуванням війни, яка йде на території нашої держави. Проте, ми можемо спостерігати розширення фінансування грантових програм з боку міжнародних донорів, а також надання кредитів малому та середньому бізнесу на пільгових умовах з боку держави, що вже є соціально-відповідальною практикою інвестування в тих умовах, які склались. Це допомагає формувати підґрунтя для підтримки бізнесу в несприятливих умовах, створювати нові робочі місця, зберігати раніше створенні та виробляти товари та послуги, в яких є потреба в суспільстві.

Таким чином, бачимо, що зацікавленість до соціально-відповідального інвестування у світі зростає з урахуванням тих обставин, які складаються в конкретних країнах й залежить від сучасних викликів суспільства.

Література:

1. Here's how we can be more precise about responsible investing. World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org/agenda/2024/04/responsible-investing-definition-taxonomy/> (дата звернення: 08.10.2024).
2. Individual investors' interest in sustainability is on the rise. Morgan Stanley. Institute for sustainable investing. URL: <https://www.morganstanley.com/ideas/sustainable-investing-on-the-rise> (дата звернення: 08.10.2024).